

YOTA KRILI was born in Kerastari of Arcadia, Greece, and migrated to Australia in 1959. She completed high school studies at Sydney Evening College and graduated from the University of Sydney with a Bachelor of Arts and a Diploma of Education. Her published works include an educational series *Kontastí Glossa*, the bilingual poetry books *Triptych* and *Falling Stars*, a translation into Greek of the novel *Women of the Sun*, the historical novels *Katavoles*, *Kyprisomilo*, *Kyklamino* of the trilogy "Pathways to Freedom", the play *Christina's Case* and the *Fairy Tales from Near and Far*.

Η ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΣΠ. ΚΡΙΛΗ (γνωστή ως Γιώτα Κριλή) γεννήθηκε στο Κεραστάρι Αρκαδίας και μετανάστευσε στην Αυστραλία το 1959. Τέλειωσε νυχτερινό κολλέγιο και αποφοίτησε από το Πανεπιστήμιο του Σίδνεϋ με πτυχίο φιλολογίας και δίπλωμα παιδαγωγικής. Έχουν εκδοθεί τα έργα της: η γνωστή πρωτοποριακή σειρά εκπαιδευτικών βιβλίων *Κοντά στη Γλώσσα*, οι δίγλωσσες ποιητικές συλλογές *Τρίπτυχο* και *Πεφταστέρια*, η μετάφραση *Γυναίκες του Ήλιου*, τα ιστορικά μυθιστορήματα *Καταβολές*, *Κυπαρισσόμηλο*, *Κυκλάμινο* της τριλογίας «Μονοπάτια της Ελευθερίας», το θεατρικό έργο *Η υπόθεση της Χριστίνας* και τα *Παραμύθια, κοντινά και μακρινά*.

κεύσει. Αντίθετα επιχειρεί να ευαισθητοποιήσει, να φέρει στο φως της γνώσης το ξεχασμένο παρελθόν, την αγωνία των απλών ανθρώπων για να αποκτήσουν φωνή και λόγο, ακόμα και μετά θάνατον.

Η φιλοδοξία της Κριλή μάς οδηγεί σε αυτό που στον τίτλο αυτού του σύντομου κειμένου ονόμασα μυθοποιία της νοσταλγίας. Η Κριλή ανασυγκροτεί την ιστορική της μνήμη στην διασπορά, για να μην χαθεί η ιστορική συνέχεια, με έναν τόπο που τώρα πλέον είναι ένα φανταστικό τοπίο αναμνήσεων. Το έργο της σφυρηλατεί αλυσίδες συνέχειας και διάρκειας, που φαίνεται τόσο από την δημοτική ντοπολαλιά όσο και από την συνθετική προοπτική του.

Σήμερα επιπλέον που η διασπορά της Αυστραλίας περνάει μια μεγάλη και πολυμέτρη κρίση εαυτότητας (και όχι μόνο ταυτότητας) ένα μυθιστόρημα σαν και αυτό υποσημαίνει και διατρανώνει όλους τους δεσμούς με ένα χώρο οικείο και ταυτόχρονα συμβολικό. Μέσα από την συνεχή ώσμωση με το αλλότριο και το ετερότρεπο αλλά και ταυτόχρονα εποπτεύοντας τα τελευταία δέκα χρόνια κρίσης στην μητροπολιτική Ελλάδα, η δημιουργικότητα των καλλιτεχνών διοχετεύτηκε σε αδιέξοδες κριτικές και άσημες διαμαρτυρίες, ένα βιβλίο τέτοιου εύρους και προοπτικής γραμμένο στην Διασπορά επαναπροσδιορίζει το κέντρο και την περιφέρεια της ελληνικής πνευματικής παρουσίας.

Ίσως αυτό θα μπορούσε να συζητηθεί σε σχέση με τα άλλα έργα της Κριλή, όπως το θεατρικό και το ποιητικό της έργο, αλλά η νοσταλγία για ένα κέντρο ιστορικής μνήμης, φαίνεται να διαμορφώνει ολόκληρη τη δομή και την σημασιολογία του έργου που δημιουργεί σήμερα ως η φρουρός της ιστορικής μνήμης. Η αναζήτηση της συνέχειας ανάμεσα σε ένα μακρινό παρελθόν και ένα ασύστατο παρόν, ή ο προσδιορισμός του τρόπου με τον οποίο συνδέονται, φαίνεται να βρίσκεται και πάλι στην καρδιά του καλλιτεχνικού της προτάγματος. Δεν ξέρω τι θα προκύψει στην συνέχεια αφού φαίνεται πως η τριλογία επεκτείνεται και προεκτείνεται: αυτό θα είναι άλλωστε το έσχατο και απόλυτο δώρο της Κριλής στον τόπο που πέρασε το μεγαλύτερο μέρος της ζωής της. Διαβλέπω μια μυθοποιία ενός οράματος για το μέλλον να διαμορφώνεται αυτήν την στιγμή, συνιστώντας ένα επιπλέον δώρο της Ελληνικής Διασποράς, όπως εκπροσωπείται από την Κριλή, σε έναν Ελληνισμό που δεν έχει χάσει την αυτοπεποίθηση και την δύναμή του να ελπίζει.

Η καλλιτεχνική γραφή και δημιουργική σκέψη της Κριλή κρατούν ζωντανή την μεγάλη και ακαταμάχητη ελπίδα της ελευθερίας ως προσωπικού και συλλογικού αιτήματος, μέσα σε μια εποχή φανατισμών, μισαλλοδοξίας και πόλωσης. Ανυπομονώ να δω πόσοι αποδέκτες θα υπάρξουν και εκούσια θα ανταποκριθούν στην πρόκληση που καταγράφουν *Τα Μονοπάτια της Δημιουργίας*.

Eleni Nickas, Sophia Krili-Kevans (Yota's daughter), Yota Krili, Anna Couani and Antigone Kefala

Women and Language

Two important strands in Yota Krili's writings

HELEN NICKAS*

IT IS NOW eighteen years since Yota Krili's bilingual poetry book titled *Triptych* was published in 2003. It is another two decades prior to this event since I became aware of her writings back in the eighties, when multiculturalism was being recognised – and celebrated – in Australia. And it was during that decade, that Greek-Australian literature began to be taught within Greek Departments in universities.